

Dileme »prostovoljnega« zdravstvenega zavarovanja

Vzajemna je ponovno podražila storitve »prostovoljnega« zdravstvenega zavarovanja, saj naj bi ji zdajšnja cena, približno 35 evra na osebo mesečno, prinašala izgubo. Na drugi strani je že kar nekaj časa v zraku spor med Šarcem in Levico, ki naj bi celo ogrožal njuno dosedanje sodelovanje; eden od razlogov je prav dopolnilno zdravstveno zavarovanje, katerega opustitev in zamenjava s proporcionalnim sistemom, kakršnega imamo pri obveznem zdravstvenem zavarovanju, je del koalicijskega sporazuma. Med opozicijskimi strankami se problemu najbolj posveča NSI. Pri tem kar naprej uporablja argument, da to ne bi zmanjšalo čakalnih vrst, kar verjetno drži.. Vendar gre pri odločanju o zamenjavi prostovoljnega z obveznim zavarovanjem predvsem za socialno pravičnost, tu pa je stvar enostavna.

Pojdimo k številkam. Nekdo, ki zasluži 1000 evrov mesečno, za dopolnilno zdravstveno zavarovanje plača 35 evrov mesečno, v letu dni torej 420 evrov, kar je 42 odstotkov njegovih eno-mesečnih neto dohodkov. 35 evrov plača tudi tisti, ki zasluži 2000 evrov, kar je 21 odstotkov njegovih mesečnih neto dohodkov, in tisti, ki zasluži samo 500 evrov. Ta Vzajemni ali drugi zavarovalnici letno plača kar 84 odstotkov mesečnih neto dohodkov. A mnogokrat je iz ene plače ali pokojnine treba plačati dve, lahko pa tudi tri dopolnilna zdravstvena zavarovanja. Že pri dveh osebah in eni plači 500 evrov mesečno dopolnilno zdravstveno zavarovanje letno za kar dobrih 60 odstotkov preseže mesečni neto dohodek. Pri treh zavarovanih osebah in eni plači stvar postane absurdna. Zato se najbolj revni, običajno gre za starejše ljudi, vse bolj pogosto odpovedujejo »prostovoljnemu« zdravstvenemu zavarovanju. Gre za problem, ki naj bi ga »reševali« že 16 let, zato so očitki, da gre za prenašeno in populistično potezo Levice, odveč. Rešitev je na dlani; prenos sredstev, ki jih dobivajo Vzajemna in druge zavarovalnice na ZZZS oz. ukinitve »prostovoljnega« dodatnega zavarovanja. Upravljanje s temi sredstvi je bistveno cenejše od upravljanja zavarovalnic, obseg dela ZZZS se praktično ne bi spremenil. To sicer ne pomeni, da s prenosom in spremembo ne bi bilo nobenih tehničnih problemov, a bilo bi jih precej enostavno rešiti. Prav tako najbrž drži, da tega ni mogoče narediti takoj, polovica leta pa bi povsem zadoščala za potrebne preračune, kaj pomeni prehod. Pomembno se zdi tudi, da se prispevke za pokojninsko in zdravstveno zavarovanje obravnava enako; prispevki so povsod proporcionalni, ustvarjati progresivno prispevanje, kakršno poznamo pri dohodnini, je sicer mogoče, a to bi bil najbrž prevelik zalogaj za vlado.

Ne gre spregledati, da je prenos »prostovoljnega« zdravstvenega zavarovanja v obvezno tudi del koalicijskega dogovora, zato mora Levica vztrajati pri zapisanem, če hoče ohraniti verodostojnost. Doslej je že prevečkrat popustila. Kaže, da bo tokrat popustila vlada, ki pa mora, da bi pokazala odločnost, stvar malo zavlačevati, čemur je namenjen tudi čas za preračunavanje. Količina denarja, ki ga zdaj zberejo zavarovalnice, je osnova za izračun, za koliko je treba povečati prispevno stopnjo. Če bi ta denar šel v blagajno ZZZS, bi s tem najbrž pridobili precej dodatnega denarja, ki bi ga mogli uporabiti za najnujnejše potrebe v zdravstvu, namesto da se uporablja za marketing in sponzoriranje različnih organizacij. Zavarovalnice bi denar seveda izgubile in se znašle v določenih težavah; med drugimi ne bi več mogle izplačevati visokih plač vodilnim delavcem, saj zavarovanja, ki štejejo med prava prostovoljna zavarovanja, kot so zavarovanja za primer smrti ali poškodb, zavarovanje za ukvarjanje s tveganimi športi ali za poškodbe ob počitnicah v tujini in podobne stvari tega ne bi omogočala.

Pri tem ne gre povsem spregledati očitkov, da tudi ZZZS z denarjem ne ravna povsem racionalno in da bi bilo morda potrebno spremeniti sestavo Sveta ZZZS v korist vplačnikov in zdravniške stroke, kar pa je morda tudi predmet priprav zakona o zdravstvu; presojo o racionalnosti ravnanja pa gre prepustiti Računskemu sodišču.

Programski svet Sinteze-KCD, Ljubljana, 10.9.2019